

Camil PETRESCU

Notă regizorală

*Prefața volumului, editat în colecția „Biblioteca Teatrului Național”, cu ocazia montării piesei **Mioara**, 1943, în regia autorului.*

Felul în care o parte din critica literară a comentat parantezele atât de numeroase ale textelor dramatice anterioare, publicate de cel ce scrie aceste rânduri, impune oarecare precizări.

Se atrage astfel luarea-aminte că textul dat în paranteză reprezintă concretitudinea însăși a personajelor și a piesei întregi.

Se va ține seamă, totuși, că sunt două soiuri de indicații în paranteză, unele exprimând, evident, simple deziderate (cum ar fi de pildă colorarea ochilor eroului sau eroinei), altele constituind însă necesități structurale.

Cele dintâi vor fi respectate deci numai în măsura posibilităților și ne gândim aci și la anume deplasări în scenă, chiar și la anume forme ale decoratiunii, ca intrări, grupări de personaje care rămân la felul de a vedea al regisorului.

Indicațiile necesare sunt cele care privesc mișcarea interioară a interpreților, ritmul debitului, tonalitatea și intensitatea vocii, intenționalitatea gesturilor. Ele sunt mai importante chiar decât textul vorbit, fiindcă numai ele dau semnificație reală acestui text vorbit.

Cetitorii obișnuiți le pot sări, așa cum sar, probabil, paginile de roman cu descrieri pe care le găsesc plictisitoare... Interpreții sunt însă neapărat obligați să țină socoteală de ele și dacă declară că asemenea paranteze „îi încurcă” atunci dovedesc că nu au înțelegerea necesară rolului și mai ales nu au intuiția trăirii necesare, care fiind un concret e deci unică. E preferabil ca asemenea interpreți să renunțe la rolurile lor.

Dacă e de înlocuit actorul care nu are posibilitatea de a intui real trăirea personajului său, se mai poate ivi cazul interpretului care are intuiția justă, dar nu are mijloacele de realizare permanentă, sau nu poate cuprinde totalitatea rolului... În cazul acesta și când nu e altul mai potrivit, interpretul va fi păstrat, dar se vor tăia dintre text toate pasagiile care nu au fost asimilate, adică acelea care par lungi ori dau impresia că se repetă (fiindcă nu au fost suficient nuanțate). Altfel, pentru un bun interpret nu există text nerealizabil scenic, fie el, acest text, înșiruire de considerații filosofice sau științifice. Acest lucru explică faptul că o seamă de autori au fost declarați multă vreme ca nerealizabili pe scenă, ca de pildă, în comediile și proverbele lui A. de Musset în veacul trecut, pentru ca mai târziu, când el și-a găsit interpreții cu înțelegere și mijloace potrivite, să devină autor de mari succese.

Vrem să spunem, încheind, că preferăm ca un eventual regisor să realizeze textul care urmează intențiile și viața indicate în paranteză, și nu textul vorbit, fiindcă socotim că arta teatrului este mai curând arta actului, decât arta cuvântului, deci nu cum ni se pare că se crede în deobște, cuvântul nefiind cu alte cuvinte decât completarea actului și întru cât este el însuși act. Sperăm că prin „acte” nu se înțeleg, firește, acte elementare, „actele naturale”, ci actele vieții substanțiale.